

Vì sao phải điều trị lao (TB)?

Vietnamese

Bác sĩ sẽ điều trị cho quý vị vì một trong những lý do dưới đây:

- **Điều trị bệnh TB đang hoành hành.** TB có khi không gây ra những triệu chứng bệnh lý thông thường như ho, sụt cân, đổ mồ hôi về đêm và trong đờm có máu nhưng những triệu chứng bệnh lý có thể sẽ xảy ra và người bệnh có khi sẽ bị tử vong nếu không điều trị bệnh đúng mức. Ngoài ra, nếu bị lao mà không chữa, người khác có thể dễ bị lây bệnh. Người bệnh phải theo đúng cách điều trị TB do bác sĩ đề ra. Sau khi chữa bệnh chỉ một thời gian ngắn, quý vị có thể sẽ cảm thấy khỏe hơn nhiều hoặc thậm chí cảm thấy rất khỏe. Tuy nhiên, trong người quý vị vẫn có thể còn vi khuẩn và chỉ bị tiêu diệt hết khi quý vị được điều trị trọn vẹn. TB là bệnh truyền nhiễm và nhờ điều trị bệnh, chúng ta ngăn ngừa bệnh này lây lan sang người khác.
- **Điều trị bệnh TB tiềm ẩn để phòng ngừa bệnh TB phát tác** đối với người có dấu hiệu bị nhiễm vi khuẩn TB nhưng không có dấu hiệu đang bị bệnh lao hoành hành.
- Thỉnh thoảng, bác sĩ sẽ sử dụng thuốc trị lao để điều trị những loại bệnh khác như bệnh do mycobacteria không phải lao gây ra.

Khi nào tôi phải uống thuốc viên?

Quý vị nhất định phải uống thuốc theo lời dặn của bác sĩ thì mới chữa dứt bệnh được. Thông thường, quý vị phải uống thuốc mỗi ngày nhưng có lúc trong một tuần chỉ uống thuốc hai hay ba ngày. Trong trường hợp này quý vị phải uống thuốc vào đúng ngày chỉ định và phải có y tá tại phòng khám (đọc ở trang 3, điểm 13) hoặc nhân viên giám thị khác chứng kiến. Quý vị phải nuốt (*đừng nhai*) thuốc vào cùng giờ giấc mỗi ngày khi chưa ăn (một giờ rưỡi đồng hồ trước khi hay sau khi ăn). Đa số người thấy tiện nhất là uống thuốc trước khi đi ngủ. Tất cả thuốc men đều phải uống vào cùng giờ giấc nhưng không cần phải nuốt hết trong một lượt một.

Trị TB bằng loại thuốc nào?

Dưới đây là danh sách thuốc trị TB và phản ứng phụ có thể xảy ra, tuy nhiên danh sách phản ứng phụ vẫn chưa đầy đủ và bác sĩ sẽ thảo luận kỹ với quý vị hơn. Thông thường, thuốc trị lao không gây ra phản ứng phụ nào khiến cho người bệnh không thể uống thuốc đó, nhưng điều quan trọng là phải nhận ra những phản ứng phụ và báo cho bác sĩ biết khi chúng xảy ra. Điều tối quan trọng là quý vị phải báo *ngay* cho bác sĩ biết bất kỳ triệu chứng bệnh lý nào xảy ra như buồn nôn, đau vùng bụng, mắt vàng, nước tiểu sậm màu hoặc phân lọt màu bởi lẽ một hay nhiều loại thuốc có thể gây ra những vấn đề vừa kể.

INAH (Isoniazid): Là thuốc viên nhỏ, màu trắng loại 100mg. Đây là loại thuốc mạnh trị vi khuẩn TB. Đôi khi thuốc này gây ra triệu chứng nhẹ chẳng hạn như dễ cáu, mệt mỏi, không tập trung tư tưởng hoặc nổi mụn nặng hơn. Nếu những triệu chứng này dẫn tới tình trạng thay đổi tâm tư và thái độ & hành vi, quý vị nên báo cho bác sĩ biết *ngay*. Thỉnh thoảng những vấn đề như bị yếu sức, bàn tay và bàn chân bị tê và tê rần có thể xảy ra, đặc biệt là nếu người bệnh ăn uống thiếu dinh dưỡng hoặc uống nhiều rượu. Quý vị phải báo cho bác sĩ biết ngay nếu bị những triệu chứng như buồn nôn, đau vùng bụng, vàng mắt, nước tiểu sậm màu hoặc phân lọt màu bởi lẽ những triệu chứng đó có thể là dấu hiệu gan bị nhiễm độc. Nếu uống INAH, thông thường bác sĩ cũng kê toa pyridoxine (Vitamin B6) cho quý vị. Đây là thuốc viên nhỏ, màu trắng * loại 25mg. Trẻ nhỏ cần uống Isoniazid ở liều lượng nhẹ hơn thì có thuốc nước.

Rifampicin: Là thuốc con nhộng hoặc thuốc viên loại 150mg, 300mg và 600mg. Đây là những loại thuốc mạnh trị vi khuẩn TB. Màu sắc của thuốc này khác nhau tùy thương hiệu và liều lượng. Trẻ nhỏ cần uống Rifampicin ở liều lượng nhẹ hơn thì có thuốc nước. Người uống thuốc này có thể thấy nước tiểu và thỉnh thoảng chất dịch khác của cơ thể như nước mắt có màu đỏ, cam hoặc nâu đỏ. Đây là điều bình thường, cho thấy thuốc đã ngấm vào cơ thể. Quý vị phải nói cho bác sĩ biết về *bất kỳ thuốc men nào khác* mà quý vị uống đều đặn, bởi lẽ rifampicin có thể tác động đến công dụng của những loại thuốc nhất định, đặc biệt là warfarin, prednisone và *thuốc ngừa thai loại viên*.

Nếu quý vị uống thuốc ngừa thai, công dụng của chúng có khi sẽ bị giảm sút và quý vị sẽ cần phải áp

dụng phương pháp ngừa thai khác. Xin nhớ nói cho bác sĩ biết nếu quý vị đang uống thuốc ngừa thai.

Ngưng chữa trị bằng rifampicin có thể gây ra phản ứng phụ nghiêm trọng, từ bệnh giống như bị cảm (bị nhức đầu, nóng lạnh) cho đến chứng rối loạn chảy máu nghiêm trọng kèm dễ bị bầm và chảy máu. *Nếu xảy ra vấn đề vừa kể, báo cho bác sĩ biết ngay*, nhưng nên nhớ những triệu chứng này *hiếm khi xảy ra nếu quý vị uống thuốc viên theo lời dặn đúng liều lượng và tần suất*.

Ethambutol: Là thuốc viên loại 400mg, viên lớn, màu xám * và loại 100mg, viên nhỏ, màu vàng *. Khi uống thuốc này, điều quan trọng là quý vị phải báo cho bác sĩ biết nếu thấy thị lực có bất kỳ thay đổi nào (chẳng hạn như mắt bị mờ hay màu sắc nhìn khác thường). Nếu bị bệnh thận hoặc nếu bị bệnh thống phong (gout), quý vị phải báo cho bác sĩ biết trước khi bắt đầu uống thuốc này.

Pyrazinamide: Là thuốc viên lớn, màu trắng loại 500mg có công hiệu mạnh đối với vi khuẩn TB trong giai đoạn điều trị đầu tiên. Điều quan trọng là phải báo cho bác sĩ biết nếu bị bất kỳ phản ứng phụ nào chẳng hạn như da bị nổi mẩn, bị sốt, ói mửa, bị vàng da hay mắt, nước tiểu sậm màu, đau khớp hoặc bị chảy máu hoặc bị bầm khác thường. Nếu bị bệnh thống phong (gout), xin quý vị báo cho bác sĩ biết.

Streptomycin: Đây là thuốc tiêm/chích và chỉ sử dụng thỉnh thoảng thôi. Quý vị phải báo cho bác sĩ biết nếu bị bất kỳ triệu chứng nào như chóng mặt, mất thăng bằng, buồn nôn, ù tai hoặc lãng tai.

Prothionamide: Là thuốc viên nhỏ, màu cam* loại 250mg, bề mặt trơn láng. Bác sĩ chỉ sử dụng Prothionamide thỉnh thoảng thôi. Thuốc này có thể gây ra những phản ứng phụ như buồn nôn, ói mửa và tiêu chảy và quý vị nên báo cho bác sĩ biết.

Cycloserine: Là thuốc con nhộng màu xám hay màu đỏ* loại 250mg. Bác sĩ ít khi sử dụng thuốc này. Thuốc này có thể gây ra những phản ứng phụ quan trọng là tâm tư và thái độ & hành vi bị thay đổi cũng như bị khó tập trung tư tưởng và trí nhớ kém.

*Màu sắc của thuốc viên có thể khác nếu nhà bào chế đổi màu thuốc.

Tôi nên báo cho bác sĩ biết những triệu chứng nào?

Dù danh sách ở trên có nhiều phản ứng phụ, đa số người không bị phản ứng phụ nào hết khi sử dụng thuốc.

Nếu bị bất kỳ triệu chứng nào dưới đây:

- da nổi mẩn (có thể là bị dị ứng thuốc viên và phải báo cho bác sĩ biết ngay)
- dấu hiệu dị ứng khác (như bị sưng môi, lưỡi hay mí mắt; thở khò khè; bị sốt mà không rõ nguyên do; và lở trong miệng, và phải báo cho bác sĩ biết ngay)
- buồn nôn, ói mửa, tiêu chảy hoặc đau vùng bụng
- bàn tay hay bàn chân bị tê rần
- thị lực bị xáo trộn
- bất kỳ triệu chứng khác thường nào khác như bị mệt, choáng váng hay chóng mặt quá mức

Nếu như thế, quý vị phải liên lạc với:

- Ban Kiểm chế Lao (Tuberculosis Control Unit) (xem địa điểm và chi tiết liên lạc ở bên dưới)
- bác sĩ của quý vị
- hay tới bệnh viện gần nhất ngay lập tức.

Muốn biết thêm thông tin

Địa điểm	Điện thoại	Địa điểm	Điện thoại
Metro South Clinical TB Service (Dịch vụ Lâm sàng TB Metro South) Bệnh viện Princess Alexandra (Brisbane)	3176 4141	Cairns TB Control Unit (Ban Kiểm chế TB Cairns) Bệnh viện Cơ sở Cairns	4226 6240
Rockhampton TB Control Unit (Ban Kiểm chế TB Rockhampton) Bệnh viện Cơ sở Rockhampton	4920 6211	Townsville TB Control Unit (Ban Kiểm chế TB Townsville) Bệnh viện Đa khoa Townsville	4433 2863
Toowoomba TB Control Unit (Ban Kiểm chế TB Toowoomba) Bệnh viện Toowoomba	4616 6445	Mackay TB Control Unit Mackay Base Hospital	4885 5949
Torres and Cape TB Control Unit Thursday Island	4030 6046		

Tôi nên làm gì bây giờ?

1. Uống những loại thuốc dưới đây *chung với nhau vào cùng giờ giấc mỗi ngày*—không nhất thiết phải nuốt hết cùng một lượt. Phải tuyệt đối tuân theo lời dặn, chỉ dẫn và cách điều trị của bác sĩ và y tá. Bác sĩ hoặc y tá sẽ ghi quý vị phải uống mấy viên:

Tên thuốc	Liều lượng	Tên thuốc	Liều lượng
INAH (Isoniazid)	..... viên	Prothionamide	..... viên 250mg
Rifampicin	..... viên 600mg ..... viên con nhộng 300mg ..... viên con nhộng 150mg	Cycloserine	..... viên 250mg
Pyridoxine	..... viên 25mg	<i>Thuốc khác</i>	
Ethambutol	..... viên 400mg ..... viên 100mg		
Pyrazinamide	..... viên		

2. Tiếp tục uống thuốc cho đến khi bác sĩ bảo ngưng. Xin nhớ, quý vị phải uống thuốc mỗi ngày (trừ khi bác sĩ căn dặn khác đi), ngay cả khi quý vị cảm thấy khỏe.
3. Đa số cách điều trị TB đều an toàn trong lúc đang mang thai và không nên ngưng uống thuốc nếu chưa thảo luận với bác sĩ. Điều quan trọng là nếu thụ thai, quý vị phải báo cho bác sĩ biết càng sớm càng tốt.
4. Đừng thay đổi liều lượng hoặc ngưng uống thuốc mỗi ngày.
5. Đừng đưa thuốc cho người khác uống, ngay cả khi họ bị bệnh tương tự. Hãy giới thiệu họ tới bác sĩ hoặc Ban Kiểm chế Lao (Tuberculosis Control Unit).
6. Điều trị TB cần phải tốn thời gian dài (tối thiểu sáu tháng mới chữa dứt bệnh). Do đó, quý vị phải tiếp tục uống thuốc bác sĩ kê toa ngay cả khi quý vị cảm thấy khỏe. Quý vị có thể thảo luận điều này với bác sĩ.
7. Bác sĩ sẽ làm hẹn mời quý vị trở lại khám bệnh theo định kỳ và điều quan trọng nhất là quý vị đừng bỏ cuộc hẹn. Nếu không thể tới, quý vị phải báo cho Y tá Ban TB (TB Unit) hoặc bác sĩ điều trị biết để họ làm cuộc hẹn khác cho quý vị.
8. Quý vị không phải trả tiền thuốc do Bộ Y tế cộng tác với phòng thuốc bệnh viện bệnh viện công phát. Nơi phát thuốc chính của Metro South TB Unit (Ban TB Metro South) là Phòng thuốc Bệnh viện Princess Alexandra. Quý vị có thể tới nhận thuốc trong khoảng thời gian từ 9 giờ sáng tới 4 giờ rưỡi chiều, thứ Hai tới thứ Sáu (không kể ngày lễ). Nếu địa điểm này không tiện, quý vị hãy thảo luận về nơi lấy thuốc với bác sĩ. Quý vị nên tới lấy thuốc đều đặn (thông thường là cùng ngày quý vị hẹn gặp bác sĩ). Nếu gần hết thuốc, quý vị phải lấy thêm thuốc ngay trước khi cạn thuốc.
9. Nếu có bất kỳ băn khoăn gì về việc điều trị hoặc liều lượng thuốc, quý vị nên liên lạc với Bác sĩ hay Y tá tại Ban Kiểm chế TB gần nhất trong giờ làm việc hoặc bác sĩ điều trị của quý vị.
10. Liên lạc với bác sĩ hoặc Ban Kiểm chế TB (TB Control Unit) ngay nếu quý vị bị bất kỳ phản ứng phụ nào.
11. Xin nhớ đem theo tất cả thuốc men và lọ thuốc đã hết khi quý vị tới gặp bác sĩ. Nhớ cất thuốc ở nơi khô ráo, thoáng mát, ngoài tầm tay trẻ em.
12. Y tá Ban Kiểm chế TB (TB Control Unit) sẽ được cất cử để chăm sóc cho quý vị trong lúc quý vị đang uống thuốc. Y tá sẽ liên lạc và/hay tới nhà quý vị đều đặn trong lúc quý vị đang uống thuốc để theo dõi tình trạng của quý vị tiến triển ra sao và sẽ thảo luận bất kỳ mối lo ngại nào về việc chữa trị bệnh với quý vị.
13. Vì nhiều lý do khác nhau, bác sĩ có thể đặt ra chương trình chữa bệnh có người giám sát cho quý vị, như để theo dõi sát những phản ứng phụ. Trong trường hợp này, nhân viên giám sát sẽ trao thuốc cho quý vị vào cùng giờ giấc vào ngày nhất định.

Tuberculosis Medications

Version 2 – April 2013

Why is tuberculosis (TB) treatment important?

Treatment will have been ordered by the doctor for one of the following reasons:

- **Treatment for active TB disease.** TB does not always cause the classic symptoms of coughing, weight loss, night sweats and blood-streaked sputum, but these symptoms may develop and death may occur if the disease is not properly treated. Untreated disease also puts others at risk of infection. Prescribed TB treatment must be completed. After only a short time of being on treatment, you may feel much improved, or even very well. However, germs may still be present and only a full course of treatment will kill all germs. TB is an infectious disease and treatment prevents passing the infection on to others.
- **Treatment for latent TB infection, to prevent TB developing** where there is evidence of infection with the TB germ, but no sign of active disease.
- Occasionally anti-tuberculosis drugs are used to treat other types of infection, such as non-tuberculous mycobacterial diseases.

When do I take my tablets?

Medications must be taken without fail as directed by your doctor for successful treatment. Medications are usually given daily, but sometimes they are only given two or three days a week. In this case, they must be taken on the specified days and under direct supervision by either a nurse from the clinic (see page 3, point 13) or another supervisor. Medication should be swallowed (*not chewed*) at the same time each day on an empty stomach (one and a half hours before or after food). Most people find it best to take the medications before bed. All medications should be taken at the same time, but do not need to all be swallowed together.

Which drugs are used to treat TB?

Below is a list of drugs used to treat TB, and their possible side effects. Not all side effects are listed, and your doctor will discuss them in more detail. The medications usually cause no side effects that would prevent their use, but it is important to recognise these, and report them to your doctor if they occur. Reporting any symptoms such as nausea, abdominal pain, yellow eyes, dark urine or pale bowel motions *immediately* is most important, because one or more of the drugs can cause these problems.

INAH (Isoniazid): Small, white tablets of 100mg strength, which are powerful against the TB germ. They sometimes cause minor symptoms such as irritability, fatigue, lack of concentration or worsening of acne. If these result in mood and behaviour changes, they should be reported *immediately* to your doctor. Weakness, numbness and tingling of hands and feet occasionally occur, especially with poor nutrition or excess alcohol intake. Symptoms such as nausea, abdominal pain, yellow eyes, dark urine or pale bowel motions should be reported immediately, because these may indicate liver toxicity. If you are taking INAH, you will usually also be prescribed pyridoxine (Vitamin B6) in the form of small, white* tablets in 25mg strength. Isoniazid syrup is available for small children needing a lower dose.

Rifampicin: Capsules or tablets that come in three strengths, 150mg, 300mg and 600mg, and are powerful against the TB germ. The colour varies with different brands and strengths. Rifampicin syrup is available for small children needing a lower dose. This medication can cause red, orange or reddish-brown coloured urine, and occasionally other body fluids, such as tears. This is no cause for concern, but indicates that the drug is getting into the body. You must tell the doctor about *any regular medication* you take, because rifampicin can affect the action of certain drugs, especially warfarin, prednisone and the *oral contraceptive pill*.

If you are taking oral contraceptives, their effectiveness may be decreased and you will need to use other forms of contraception. Remember to tell the doctor if you are on such medications.

Interrupting rifampicin treatment can cause potentially serious side effects, from a flu-like illness (with headaches, fevers and chills) to a serious bleeding disorder with easy bruising and bleeding. *If this occurs, report immediately*, but remember, these symptoms *are rare if tablets are taken as directed* at

the proper dose and frequency.

Ethambutol: Tablets come in two strengths, 400mg which is a large, grey* tablet, and 100mg which is a small, yellow* tablet. It is important to report any change in your eyesight (such as blurred vision or change in colour vision) when taking this tablet. If you have any kidney disease or if you suffer from gout, report this to your doctor before you start this medication.

Pyrazinamide: These are large, white 500mg tablets that act strongly against the TB germ in the first stages of treatment. Reporting to your doctor any side effects such as skin rash, fever, vomiting, yellowing of skin or eyes, darkened urine, joint pain or unusual bleeding or bruising is important. If you have gout, please tell your doctor.

Streptomycin: This is given as an injection and used only occasionally. Report to your doctor any symptoms of dizziness, loss of balance, nausea, ringing ears or hearing loss.

Prothionamide: Small, orange* 250mg tablets, with a smooth surface. Prothionamide is used only occasionally. Side effects of nausea, vomiting and diarrhoea can occur and should be reported.

Cycloserine: 250mg grey or red* capsules that are rarely used. Important side effects are mood and behaviour changes, and disturbances of concentration and memory.

*Colours of tablets may differ if changed by the manufacturers.

Which symptoms should I report to my doctor?

Although many side effects are listed above, most people tolerate treatment without side effects.

If you experience any of the following symptoms:

- skin rashes (this could be due to an allergy to the tablets and must be reported immediately)
- other signs of allergy (these include swelling of lips, tongue or eyelids; wheezing; unexplained fever; and mouth ulcers, and must be reported immediately)
- nausea, vomiting, diarrhoea or abdominal pain
- tingling of hands or feet
- visual disturbances
- any other unusual symptoms such as exceptional tiredness, faintness or dizziness

Then it's important to contact:

- a Tuberculosis Control Unit (see location and contact details below)
- your own doctor
- or the nearest hospital immediately.

Further information

Location	Telephone	Location	Telephone
Metro South Clinical TB Service Princess Alexandra Hospital (<i>Brisbane</i>)	3176 4141	<i>Cairns</i> TB Control Unit Cairns Base Hospital	4226 6240
<i>Rockhampton</i> TB Control Unit Rockhampton Base Hospital	4920 6211	<i>Townsville</i> TB Control Unit Townsville General Hospital	4433 2863
<i>Toowoomba</i> TB Control Unit Toowoomba Hospital	4616 6445	<i>Mackay</i> TB Control Unit Mackay Base Hospital	4885 5949
<i>Torres and Cape</i> TB Control Unit Thursday Island	4030 6046		

What should I do now?

1. Take the following medications *all together at the same time each day*—not necessarily swallowed all together. Strictly follow the advice, instructions and treatment from medical and nursing staff. Your doctor or nurse should fill out the number of tablets you are taking:

Drug	Dose	Drug	Dose
INAH (Isoniazid)	.....tablets	Prothionamide	.....250mg tablets
Rifampicin	..... 600 mg tablet ..... 300 capsules ..... 150 capsules	Cycloserine	..... 250mg tablets
Pyridoxine	..... 25mg tablets	<i>Others</i>	
Ethambutol	..... 400mg tablets ..... 100mg tablets		
Pyrazinamide	..... tablets		

2. Continue taking the medication until advised by the doctor to stop. Remember, medication must be taken every day (unless planned otherwise by doctor), even if you feel well.
3. Most TB treatment regimens are safe during pregnancy and should not be interrupted before discussion with the doctor. It is important to tell the doctor as soon as possible if you become pregnant.
4. Do not change the dosage or interrupt daily treatment.
5. Do not offer the medications to others, even if they have similar complaints. Refer them to a doctor or a Tuberculosis Control Unit.
6. Treatment for TB will be of long duration (a minimum of six months treatment is required to ensure cure). Therefore, you should continue treatment as prescribed even if you are feeling well. This matter can be discussed with your doctor.
7. You will be asked by the Doctor to return regularly for appointments and it is most important that you keep these appointments. If it is impossible for you to attend the appointment, you must tell the Nurse from the TB Unit or your treating doctor so another appointment can be made.
8. The medicines are supplied free of charge through the Department of Health in cooperation with public hospital pharmacies. The principal supplier for Metro South TB Unit is The Princess Alexandra Hospital Pharmacy where the medications may be collected between 9.00am and 4.30pm, Monday to Friday (except Public Holidays). If this is not applicable to you, please discuss your collection point with your doctor. They should be collected regularly (usually on the same day as your appointment with the doctor). If your supply is low, obtain further medications immediately before you run out of stock.
9. If you have any doubts at all about the treatment or the dosage of drugs, contact the Medical or Nursing Staff of the closest TB Control Unit during office hours or your treating doctor.
10. Contact your doctor or TB Control Unit immediately if you have any side effects.
11. Remember to bring all your medications and empty bottles with you when you attend for your Doctor's appointment. Keep the medications out of reach of children and in a cool dry place.
12. A nurse from a TB Control Unit will be assigned to your care while you are taking these medications. The nurse will contact and/or visit you regularly whilst you are taking these medications to monitor your progress and will be available to discuss any concerns regarding the management of the disease.
13. There are many reasons why your doctor may plan supervised treatment for you, such as to closely monitor side effects. In this case, a supervisor will give your medications at the same time on the specific days.